

Eko potatis

Nr 5 – December 2011

Ekologisk sortprovning av höstvinterpotatis

Sommaren 2011 genomfördes fem ekologiska potatissförsök. Nytt för 2011 var att det ingick en tidig potatissort, Solist, i provningen vilken innebar en försöksteknisk utmaning. Övriga sorter i årets försök var Bionica, Melody, Opera, Toluca, Sava och Ovatio.

Eftersom den geografiska spridningen var stor varierade också sättningsstidpunkten mellan försöksplatserna och sättningen skedde under perioden 20 april till den 6 juni. Knölutvecklingen gick fort och redan den 25 juli blastdödades försöket i Önnestad. Sista veckan skedde en snabb inlagring i knölna och en del sorter hann bli väl stora.

Skillnader i de olika potatissorternas utvecklingsrytm och mottaglighet för bladmögel innebar att nedvissningen varierade mycket mellan sorterna, men den genomsnittliga nedvissningen vid blastdöningstidpunkt var i: Önnestad 92 %, Vinslöv 90 %, Hemse 100 % och Umeå 14 %.

Medelavkastningen på de olika försöksplatserna varierade mellan 25 och 40 ton/ha. Försöket i

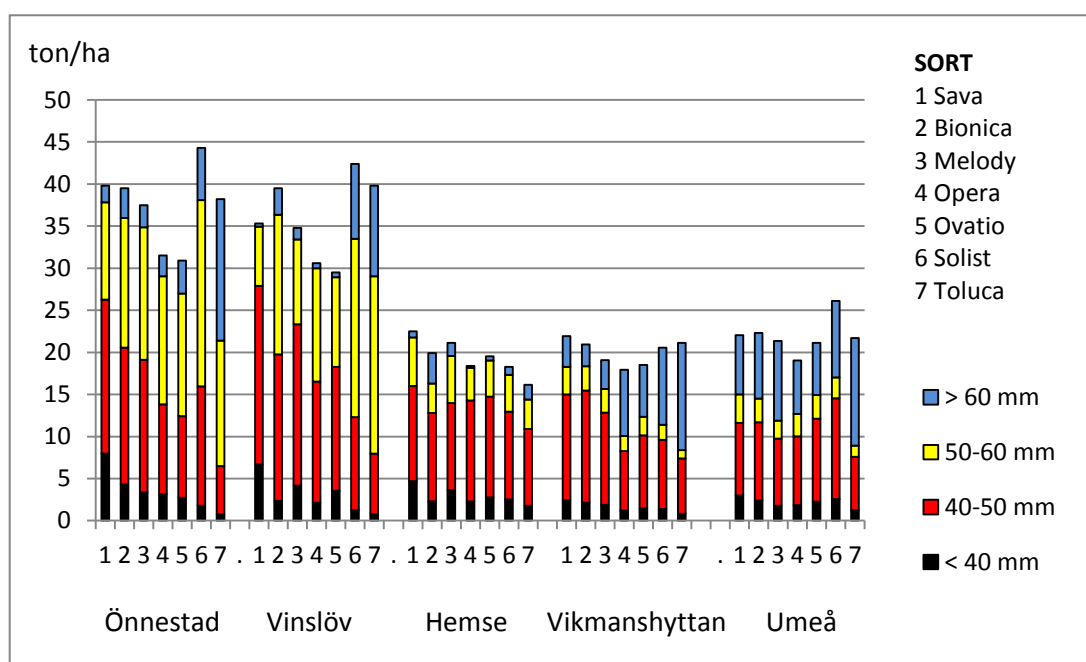
Dalarna gav högst skörd, en anledning till denna höga skörd var en relativt stor andel stora knölar. Lågst avkastningen hade försöket på Gotland för ovanlighetens skull drabbades försöket tidigt (för Gotland) av bladmögel och snabb nedvissning.

Resultaten varierade kraftigt både mellan försöksplats och sort, men på alla försöksplatser, utom i Hemse, gav den tidiga sorten Solist högst skörd. Eftersom Solist är en tidig sort hann knölna bli väl stora, men även om man tar hänsyn till detta gav sorten en bra skörd i fraktionen 40-60 mm. Sorten Bionica var också högavkastande både i totalskörd och i fraktionen 40-60 mm. Toluca gav hög skörd, men visade en kraftig benägenhet att för att sätta få knölar som lätt blir för stora och en stor andel av knölna blev större än 60 mm. Toluca var också den sort som var grön längst och med lång inlagring i knölna som följd. Sorterna Opera och Ovatio hade lägre avkastning än mätaren Sava.

Angrepp av bladmögel graderades i försöken under växtodlingssäsongen när bladmögel börjat uppträda i trakten. De första bladmögelangreppen observerades i första veckan av juli i försöket i Önnestad och i tredje veckan i juli i försöken i Hemse. Försöket i Hemse hade den snabbaste utvecklingen och inom ett

par veckor var de flesta sorterna nedvissnade. Solist, Melody och Ovatio var de sorter som drabbades först. Det förekom viss variation mellan försöksplatserna men störst motståndskraft mot bladmögel hade Toluca och Bionica.

Figur 1. Knölskörd och knölstorleksfördelning i fem ekologiska potatissförsök 2011

Kvalitets-analys genomfördes på ledvisa prover av SMAK. Sjukdomsanalys gjordes på ett prov på tio kg och kokanalys gjordes på 50 knölar. Brunröta konstaterades på två försöksplatser I Umeå drabbades alla sorter, men mest Solist, Ovatio, Toluca och Sava. I Vinslöv hittades enstaka angrepp i sorterna Solist och Toluca.

Skorv-angreppen var små och det var mer så att en sort, Toluca, utmärkte sig som mer mottaglig för skorv. Det största kvalitetsproblemet var skalmissfärgningar. I de södra försöken utgjordes de mer av silverskorv medan det i försöket i Västerbotten var skalomognad.

Rost hittades vid ett tillfälle i Bionica i Önnestadförsöket. Kokkvaliteten var överlag god och det förekom få starka kvalitetsfel. Sorterna Melody och Solist visade en viss benägenhet för blötkokning och Bionica någon benägenhet för mörkfärgning efter kokning.

Tabell 2. Total knölskörd och skörd i fraktionen 40-60 mm för olika sorter i jämförelse med mätaren Sava. Medeltal för 5 försök under 2011

Sort	Rel.		Rel.	
	tal	ton/ha	tal	ton/ha
Sava	100	= 33,2	100	= 25,3
Bionica	111 **		119 **	
Melody	100		104	
Opera	95		101	
Ovatio	90		94	
Solist	116 **		116 *	
Toluca	105		90	

Sortbeskrivningar

BIONICA är en medeltidig, fastkokande, rundoval potatis från Nederländerna. Sorten har provats under 2010 och 2011. Båda sären gav Bionica en hög skörd med bra knölstorleks-fördelning i försöken. Sorten visade också bra motståndskraft mot bladmögel, skorv och brunröta. I årets försök uppvisade Bionica en hel del skalmissfärgningar. Vid ett par tillfällen har också rostfläckar hittats i sorten. Bionica har visat viss benägenhet för blötkokning och någon liten känslighet för mörkfärgning efter kokning.

MELODY är en medelsen oval potatissort från Nederländerna med ljusgul köttfärg. Melody är ganska fastkokande. Sorten är nematodresistent (Ro 1, 4). Melody tillhörde de sorter angreps tidigt av bladmögel i försöken, men gav trots det ungefär samma skörd som mätaren Sava, särskilt i fraktionen 40-60 mm. Melody har viss benägenhet för blötkokning. Sorten har ingått i den ekologiska försöksserien under flera år.

OPERA är en medelsen rundoval potatis från Nederländerna. Sorten har provats under 2010-2011. Köttfärgen är gul. Sorten är både kräft- och nematodresistent. Avkastningen var lägre än för mätarsorten Sava. Opera visade måttligt motståndskraft mot bladmögel. Kok- och skalkvalitet var bra.

OVATIO en sort som länge varit i odling i Sverige är tillsammans med Sava mätare i försöksserien. Ovatio är medeltidig, nematodresistent sort med gult skal och ljusgult kött. Ovatio har haft lägre avkastning än Sava under försöksperioden.

SAVA är en dansk medeltidig fastkokande långoval matpotatissort. Sava har ersatt Matilda som mätare i försöksserien. Sava är kräftresistent men inte nematodresistent. Sorten har visat sig ganska mottaglig för bladmögel och fick också en hel del brunröta i Umeå försöket.

SOLIST provades för första gången i denna serie i år. Det är en färskpotatissort som har visat sig mycket användbar och kan kanske just tack vare sin tidighet vara lämplig i ekologisk odling. Solist gav en högskörd i flera försök trots tidiga angrepp av bladmögel och nedvissning. Sorten drabbades av brunröta i två försök.

TOLUCA är en gulskalig oval medeltidig potatissort från Nederländerna. Sorten har gett hög knölskörd, men verkar ha en benägenhet att ge en stor andel stora knölar. Toluca har visat mycket god motståndskraft mot bladmögel. I årets försök drabbades Toluca av skorv, skalmissfärgningar och brunröta

Jannie Hagman SLU